

Finns det en neutral romanprosa och vad kännetecknar i så fall den?

Lisa Holm, Lund

Under senare år har det talats mycket om det svenska deckarundret. "Nordic Noir" är en genre som översätts till många olika språk. De författare som drog igång processen var Stieg Larsson och Henning Mankell, som år 2008 båda låg på listan över de tio mest sålda författarna i världen, tillsammans med namn som Khaled Hosseini och J K Rowling. Och de har fått många efterföljare. Nordisk kriminallitteratur säljer som aldrig förr. Men vad är det för språk som bär denna oerhörda framgång?

Min hypotes är att de framgångsrika kriminalromanerna framför allt bärs fram av sitt innehåll: bra plot, intressanta miljöer, relevanta samhällsfrågor, spännande huvudpersoner, psykologisk trovärdighet etc. I min hypotes ingår således inte att framgången skulle avhänga av rent språkliga kännetecken. Det är inte genom banbrytande stilistisk ekvilibrism som dessa romaner blivit succéer. Ändå är de som alla romaner språkkonstverk och de kan därför inte sakna språkliga egenskaper.

I mitt föredrag ska jag presentera vad jag menar kännetecknar den – ytterst välfungerande – "neutrala romanprosa" som dessa författare utnyttjar. Jag kommer att ta upp stilistiska och textuella drag som typiskt kännetecknar deras texter – även om ramarna givetvis är töjbara. Som jämförelsematerial kommer jag att anföra exempel på svenska romaner som har en stilistiskt mera elaborerad språkdräkt. Som underlag för min analys utnyttjar jag såväl kvantitativ som kvalitativ metod, och jag kommer att gå in på bland annat menings- och fraslängd, grafisk struktur, tids- och rumsorientering, perspektivmarkering, språklig kod och särskilda rytmiserande tekniker.

Referenser

- Hellberg, Staffan. 1996. Berättarperspektiv i vanliga romaner. *Stilstudier*. Uppsala.
- Holm, Lisa. Romanrytm i siffror (artikel som publiceras hösten 2014).
- Leech, Geoffrey & Mick Short. 2013. *Style in fiction* (2nd ed.)
- Nordman, Marianne. 1999. Rytym i prosa. En analysmodell och dess tillämpning. I *Bidrag till en nordisk metrik*, vol 1. Göteborg.